

Alapító okirat

módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a alapján a Bölcsészettudományi Kutatóközpont alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

- 1.1. A költségvetési szerv
 - 1.1.1. megnevezése: Bölcsészettudományi Kutatóközpont
 - 1.1.2. rövidített neve: BTK
- 1.2. A költségvetési szerv idegen nyelvű megnevezése
 - 1.2.1. angol nyelven: Research Centre for the Humanities
- 1.3. A költségvetési szerv
 - 1.3.1. székhelye: 1097 Budapest, Tóth Kálmán utca 4.
 - 1.3.2. telephelyei:

	telephely megnevezése	telephely címe
1	BTK Művészettörténeti Intézet	1097 Budapest, Tóth Kálmán utca 4.
2	BTK Régészeti Intézet	1097 Budapest, Tóth Kálmán utca 4.
3	BTK Filozófiai Intézet	1097 Budapest, Tóth Kálmán utca 4.
4	BTK Történettudományi Intézet	1097 Budapest, Tóth Kálmán utca 4.
5	BTK Néprajztudományi Intézet	1097 Budapest, Tóth Kálmán utca 4.
6	BTK Irodalomtudományi Intézet	1118 Budapest, Ménesi út 11-13.
7	BTK Zenetudományi Intézet	1014 Budapest, Táncsics Mihály utca 7.
8	BTK Művészettörténeti Intézet Pszichiátriai Művészeti Gyűjtemény	1097 Budapest, Tóth Kálmán utca 4.
9	BTK Martonvásári Telephelye	2462 Martonvásár, Brunszvik utca 2.

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

- 2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 1949. szeptember 13.

- 2.2. A költségvetési szerv alapításáról rendelkező jogszabály: a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 4.231/1949. (190) M.T. számú rendelete
- 2.3. A költségvetési szerv jogállását meghatározó jogszabály: a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény
- 2.4. A költségvetési szerv jogelőd költségvetési szervének

	megnevezése	székhelye
1	Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai Kutatóintézet	1119 Budapest, Etele út 59-61.
2	Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézet	1118 Budapest, Ménesi út 11-13.
3	Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutatóintézet	1014 Budapest, Úri utca 49.
4	Magyar Tudományos Akadémia Néprajzi Kutatóintézet	1014 Budapest, Országház utca 30.
5	Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézet	1014 Budapest, Úri utca 49.
6	Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézet	1014 Budapest, Táncsics Mihály utca 7.
7	Magyar Tudományos Akadémia Társadalomkutató Központ	1014 Budapest, Országház utca 30.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

- 3.1. A költségvetési szerv irányító szervének
- 3.1.1. megnevezése: Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Titkársága
- 3.1.2. székhelye: 1052 Budapest, Piarista utca 4.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

- 4.1. A költségvetési szerv közfeladata:

A BTK a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvényben megjelölt közfeladatokat látja el központi költségvetési szervként, a jelen alapító okiratban meghatározott és részletezett körben.

- 4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	722000	Társadalomtudományi, humán kutatás, fejlesztés

- 4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége:

4.3.1. A BTK a filozófia, az irodalomtudomány, a művészettörténet, a néprajztudomány, a régészet, a történettudomány és a zenetudomány területén a szervezeti egységeiben zajló egyéni és csoportos, alap- és alkalmazott kutatásokat projektek formájában is művelő és koordináló, közfeladatokat ellátó önálló jogi személy. A BTK ebben az értelemben a történelem, a művelődés, a művészetek és a társadalmi-kulturális örökség – az Európai Unióban nemzeti hatáskörbe utalt – kutatását munkájának minden formájában és szintjén a vizsgált témák magyarországi és magyar nemzeti vonatkozásainak nemzetközi összefüggésekbe helyezésével végzi. Az MTA BTK szervezeti egységeinek, az intézeteknek hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerére alapozva, azokat ápolva és bővítve elősegíti a magyar és magyarországi filozófiai, irodalomtudományi, művészettörténeti, néprajztudományi, régészeti, történettudományi és zenetudományi kutatások sokoldalú jelenlétét a hazai és nemzetközi tudományos életben. Magyarországi és nemzetközi pályázati konzorciumok létrehozását kezdeményezve, illetve ilyen kutatási együttműködésekhez csatlakozva segíti elő közhasznú projektek kidolgozását és megvalósítását. Alapfeladatának tekinti a keretei között, illetve közreműködésével született kutatási eredmények széles körű közzétételét és felhasználását a tudomány, az oktatás és a közművelődés megfelelő szintjein. Ennek érdekében feladatokat vállal a felsőoktatásban és a doktorképzésben, folyóiratok és szakkönyvek kiadásában, szakmai konferenciák és kiállítások rendezésében, nyilvánosan hozzáférhető adatbázisok, archívumok és dokumentációk készítésében és működtetésében. Gondozza a keretei között művelt tudományágakhoz kapcsolódó hagyatékot, díjakat, és segíti szakkönyvtárainak munkáját.

4.3.2. A BTK és intézetei a kutatási alaptevékenység körében kiemelten foglalkoznak a következő tudományterületekkel és kutatási feladatokkal:

A BTK kutatási alaptevékenysége során a hozzátartozó szervezeti egységek – elsődlegesen a Filozófiai Intézet, Irodalomtudományi Intézet, Művészettörténeti Intézet, Néprajztudományi Intézet, Régészeti Intézet, Történettudományi Intézet és Zenetudományi Intézet – révén kiemelten foglalkozik a következő területekkel.

A filozófia területén:

Az egyetemes és a magyar filozófiatörténet, valamint a filozófia történetileg kialakult diszciplínáinak művelése, azok eredményeinek megjelenítése a nemzetközi szinten. A magyar filozófiatörténet forrásainak feltárása, nyilvántartása és kutathatóvá tétele, a filozófia nemzetközi eredményeinek közvetítése a magyar kultúra számára magyar nyelvű publikációkkal és fordításokkal. Kiemelten:

- tudománytörténet és tudományfilozófia, tudomány- és tudásszociológia, a kortárs tudomány megértéséhez hozzájáruló összefüggések kutatása,
- ismeretelmélet, történeti episztemológia, metafizika; a mesterséges intelligencia filozófiai és etikai problémái,
- az egyetemes és magyar filozófiatörténet és eszmetörténet kutatása, módszertana, forrásainak feltárása, forrásszövegeinek kiadása; a Magyar Filozófiai Archívum fenntartása és továbbfejlesztése; digitális bölcsészet,
- metafizika, vallásfilozófia, fenomenológia, hermeneutika,
- a szaktudományok filozófiája: matematika, természettudományok, bölcsész- és társadalomtudományok filozófiája, interdiszciplináris kapcsolódások,
- nyelvfilozófia és kommunikációelmélet,
- etika és politikai filozófia.

Az irodalomtudomány területén:

A magyar irodalomtörténet művelése, figyelembe véve a Magyarországon keletkezett, nem magyar nyelvű irodalmakat is, különös tekintettel a szövegek,

források feltárására és kiadására, valamint a magyarországi, illetve magyar kultúra nemzetközi megismertetésére és a világirodalom egészébe, mint természetes közegébe való elhelyezésére. Az irodalomelmélet terén a kutatás számára nélkülözhetetlen összefoglalások és nemzetközileg is értékelhető segédeszközök létrehozása. Az irodalomtudományi munkák eredményeinek és az élő irodalomnak a kritikai vizsgálata. Kiemelten:

- az irodalomtörténeti kézikönyv megírása,
- a magyar irodalomtudomány és kritika története,
- a magyarországi (magyar, latin, francia stb. nyelvű) klasszikus életművek és a nemzetközi neolatin irodalom magyarországi vagy magyar vonatkozású forrásainak kritikai kiadása,
- a kortárs magyar irodalom kutatása,
- a nemzetközi irodalomelmélet legkorszerűbb irányzatainak alkotó továbbfejlesztése és a magyar irodalomtudományra való alkalmazása,
- a közép- és kelet-európai irodalomtörténet és források kutatása, különös tekintettel a szláv kultúrákra,
- a magyar irodalomtörténet bibliográfiája és nemzetközi bibliográfiai kutatások,
- magyar és idegen nyelvű folyóiratok és tudományos könyvsorozatok fenntartása (többek között: Irodalomtörténeti Közlemények, Helikon, Literatura stb., illetve Humanizmus és Reformáció, Studia Humanitatis, Irodalomtudomány és Kritika stb.).

A művészettörténet területén:

A magyar művészettörténet és a mindenkori kortárs művészet kutatása a közép- és kelet-európai régióra, valamint az egyetemes művészeti kontextusra kiterjedően, történeti, művészettudományi, művészetelméleti és interdiszciplináris módszerekkel; a kulturális örökség emlékműanyagának (műemlékek) vizsgálata, a kutatási eredmények publikálása kiadványokkal, konferenciákkal és kiállításokkal; művészetelméleti és tudománytörténeti kutatások. Különösen:

- a magyarországi és magyar művészet történetének kutatása és kiadása a kezdetektől a jelenkorig (építészet, képzőművészet, iparművészet, dizájn, vizuális kultúra), alap- és alkalmazott szinten,
- a magyar művészetre vonatkozó források gyűjtése, dokumentálása, archiválása, digitális feldolgozása és publikálása; fotótár, adattár, levéltár, topográfiai, pecsétár, a művészlexikon és könyvtár működtetése és gyarapítása, kutatószolgálat ellátása,
- az Acta Historiae Artium, az Ars Hungarica, valamint a Művészettörténeti Értesítő szerkesztése és kiadása, nemzeti bibliográfiák szerkesztése,
- az MTA Művészettörténeti Bizottság bázisintézménye; részvétel a nemzetközi szakmai szervezetek (CIHA, RIHA) munkájában és szakmai folyóiratok szerkesztésében,
- művészettörténeti érdekű kiállítások rendezése múzeumokkal együttműködve,
- az MTA Művészeti Gyűjtemény szakmai felügyelete,
- az MTA Pszichiátriai Művészeti Gyűjtemény (PsyArt Collection) fenntartása.

A néprajztudomány területén:

A nemzeti kultúra és a kulturális örökség ápolása; a magyar nemzeti javak megőrzése és átörökítése az etnográfia, az etnológia, a folklórisztika, a kulturális és a szociál-antropológia terén végzett interdiszciplináris kutatásokkal, archívumaival, digitalizált gyűjteményeivel és kiadványaival. Kiemelten:

- a magyar nemzeti kultúra és a kulturális örökség vizsgálata,

- a történeti és a jelen viszonyokat elemző tematikus alapkutatások a magyar nép és a Magyarországon élő népek anyagi kultúrájának, folklórjának és társadalmi jellemzőinek témakörében,
- a magyar nép és a Magyarországon élő népek kultúrája és társadalma alakulásának vizsgálata a szomszéd népekhez és tágabban Eurázsia népeihez fűződő kapcsolatainak feltárása a kontinensen érvényesülő társadalmi és kulturális folyamatokkal összefüggésben,
- etnológiai kutatások Eurázsia és más kontinensek népei körében,
- hozzájárulás az etnológia általános elméleteinek kidolgozásához,
- kézikönyvek előállítására, valamint szakkönyvek és folyóiratok gondozására.

A régészet területén:

Hazai és egyetemes régészeti kutatások végzése az őskortól kezdve a törökör végéig, hazai és nemzetközi együttműködésben. Feladata a Kárpát-medence, valamint az annak szempontjából alapvető eurázsiai régészeti kultúrák kutatása, ezen belül kiemelt feladata a magyarság történetére vonatkozó valamennyi humán és természettudományos forrás feltárása, rendszerezése, elemzése és feldolgozása. Módszere interdiszciplináris; a bölcsészettudományok mellett alapvetően valamennyi releváns élet- és természettudománnyal együttműködik a kultúra, valamint a népesség- és a környezettörténet változásainak feltárásában. Tevékenysége a tudományos munka valamennyi fázisát felöleli. Kiemelten:

- a Kárpát-medence őskora és eurázsiai kapcsolatai,
- a Kárpát-medence késő ókora, kora középkora és eurázsiai kapcsolatai,
- Magyarország középkori és kora újkori emlékei és európai kapcsolatai,
- a Kárpát-medence népesség- és környezettörténete, az ember alkotta táj változásai (tájföldrajzi, geológiai, geokémiai, zoológiai, botanikai, antropológiai és genetikai kutatások),
- az Archaeogenetikai Laboratórium működtetése,
- ásatások (elsősorban tervásatások) és azok feldolgozása, közzététele,
- a leletanyag restaurálása, a korlátozottan nyilvános adattár és szakkönyvtár működtetése,
- az Antaeus című idegen nyelvű évkönyv szerkesztése, kiadása.

A történettudomány területén:

A magyar nép kialakulásától a jelenkorig a magyar történelem teljességének, valamint az egyetemes történelem magyar történelemmel összefüggő kérdéseinek kutatása; tudományos kutatási eredményeket közreadó kézikönyvek, adattárak, monográfiák, forráskiadványok létrehozása magyar és idegen nyelven, szakkönyvek és folyóiratok megjelenítése; központi magyar és nemzetközi történész szakmai intézmények működtetése, tudományos szervező műhelytevékenység. Különösen:

- a magyar történelem forrásainak feltárása és elemzése a magyarországi írásbeliség kezdetétől a 20. századdal bezárólag,
- az ezeréves magyar államiság, nemzet- és társadalomtörténete,
- a Kárpát-medence gazdaság-, kultúra-, természet- és környezettörténete,
- regionális és összehasonlító Európa-történet, különös tekintettel Közép-Európa és a Balkán-félsziget történetére,
- a történettudomány elméleti-módszertani kérdései, a történetírás története,
- központi magyar és nemzetközi szakmai intézmények működtetése, hazai és nemzetközi tudományos rendezvények szervezése,
- a magyar történelem kézikönyveinek készítése,

- magyar és idegen nyelvű tudományos könyvsorozatok és folyóiratok szerkesztése és kiadása (Történelmi Szemle, Világtörténet, The Hungarian Historical Review stb.),
- történettudományi szakkönyvtár működtetése.

A zenetudomány területén:

Az egyetemes és a magyar zenetörténet, népzene és néptánc, valamint a jelenkori zenei művelődés, a magyar hangszertörténet hangzó, írásos, képi és tárgyi dokumentumainak gyűjtése, archiválása, tudományos kutatása és a kutatási eredmények közzététele, a nagy magyar zeneszerzők nemzeti értéket jelentő hagyatékának őrzése, gyűjtése, gondozása és feldolgozása. Ezen belül különösen:

- a Bartók Archívum (angolul: Budapest Bartók Archives) fenntartása, Bartók Béla zeneszerzői és tudományos hagyatékának gondozása, életművének kutatása a nemzetközi Bartók-kutatás szervezése céljával,
- Bartók Béla zeneműveinek és írásainak kritikai kiadása, zeneművei tematikus jegyzékének összeállítása,
- a 20–21. századi magyar zenetörténet kutatása, dokumentumainak gyűjtése, különösen Dohnányi Ernő, Lajtha László hagyatékának gyűjtése, gondozása és feldolgozása, életművének kutatása,
- az 1700 előtti magyar és közép-európai zenetörténet és liturgia, valamint az 1700 utáni magyar zenetörténet kutatása, hangsúlyosan 18–19. századi zeneszerzői életművek feldolgozása, forrásainak kritikai kiadása, különös tekintettel Erkel Ferenc és Liszt Ferenc életművére,
- részvétel a Cantus planus nemzetközi gregoriánkutatásban,
- zenei források, zeneművek kritikai kiadása, tematikus jegyzékek, kottaadatbázisok összeállítása,
- operakiadás, különös tekintettel Erkel Ferenc műveire,
- etnomuzikológiai (népzene-tudományi) kutatás, a Bartók, Kodály és utódaik népdalrendszerező munkája során kialakult népzenei rendek gondozása, közreadása, újabb népzenei rendszerek kialakítása,
- a magyar népzene rokonnépi, szomszédnépi és nyugat-európai kapcsolatainak kutatása,
- etnokoreológiai (néptánc-tudományi) kutatás és közreadás,
- jelenkori zenei kulturális antropológiai kutatás,
- magyar, szomszéd- és rokonnépektől, továbbá távolabbi (ázsiai, afrikai, amerikai) népektől származó népzene és néptánc gyűjtése, archiválása, digitalizálása és közreadása (népzenei és néptánclejegyzések, kéziratok, hang-, kép- és mozgókép-dokumentumok szakszerű tárolása, digitalizálása és közzététele online adatbázisok formájában, a gyűjteménytípusok sokféle analóg és digitális formátumú hordozóinak lejátszásához szükséges eszközpark fenntartása és kezelése, a fonográftól és a némafilmtől a legmodernebb analóg és digitális hang-, kép- és mozgóképrögzítő eszközökig,
- Zenetörténeti Múzeum működtetése, organológiai kutatás, zenetörténeti tárgy- és zenei ikonográfiai kutatások,
- zenetudományi szakkönyvtár és zeneműtár fenntartása,
- az állami tulajdonú mesterhangszerek szakmai felügyelete, a Musicalia Danubiana közép-európai zenei forráskiadvány-sorozat, a Zenetudományi dolgozatok évkönyv, a Műhelytanulmányok a magyar zenetörténethez sorozat

kiadása és a Studia Musicologica nemzetközi zenetudományi folyóirat szerkesztése.

4.3.3. A BTK kutatási feladataihoz kapcsolódó egyéb feladatok:

- segíti a tudomány magyar és idegen nyelven való művelését és megjelenítését, tevékenységével összefüggésben tudományos, szak- és ismeretterjesztő kiadványokat – kézikönyveket, adattárakat, monográfiákat, forráskiadványokat, folyóiratokat, hangfelvételeket – jelentet meg, azokat különböző értékesítési formában terjeszti, és ehhez kapcsolódó kiskereskedelmi tevékenységet végez,
- szakértői feladatokat lát el tudományos kérdésekben intézményesen és a kulturális szakértői névsorban szereplő specialistáival egyénileg is,
- feladatkörével kapcsolatos adatgyűjtés, archiválás és dokumentálás,
- együttműködik hazai kutatóintézményekkel, velük közös kutatásokat folytat; kapcsolatokat tart fenn és létesít más országok tudományos intézményeivel, nemzetközi tudományos társaságokkal, műhelyekkel és szakmai fórumokkal; elősegíti a magyar filozófia, irodalomtudomány, művészettörténet, néprajztudomány, régészet, történettudomány, zenetudomány jelenlétét a nemzetközi tudományos életben, nemzetközi tudományos, oktatási, kulturális együttműködések alakít ki, nemzetközi szervezetekben vesz részt,
- hazai és nemzetközi tudományos programokat, bemutatókat és konferenciákat szervez,
- támogatást nyújt a tudomány kommunikációjában, új kutatási irányok feltárásában, és a kutatóintézetek közötti szélesebb körű együttműködés elősegítésében,
- szorgalmazza és elősegíti a tudományos kutatási eredmények társadalmi és gazdasági hasznosítását, képzések szervezését,
- támogatja a felsőfokú kutatói és oktatói munkát, a felsőoktatási intézményekkel történő együttműködést kutatási, oktatási feladatok ellátásában,
- hozzájárul a közművelődés tudományos igényű támogatásához: könyvtári, levéltári, örökségvédelmi és múzeumi, valamint kiállítás-rendezői tevékenység végzése,
- a fenti kutatási, együttműködési feladatokat segítő információtechnológiai szolgáltatást, adatfeldolgozást, adatbázis-építést, web-hozszing, világháló-portál szolgáltatást, sajtófigyelést, egyéb információs szolgáltatást, piackutatást végez,
- segíti a nemzetközi tudományos kapcsolatok fejlődését,
- a használatában lévő ingatlanokat nyilvántartja, ellátja azok üzemeltetési, fenntartási feladatait,
- kutatási infrastruktúrát működtet és tart fenn, kutatási eszközöket és anyagokat szerez be.

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	013370	Informatikai fejlesztések, szolgáltatások
2	014010	Általános K+F politika
3	014040	Társadalomtudományi, humán alapkutatás
4	082042	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
5	082043	Könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme

6	082044	Könyvtári szolgáltatások
7	082051	Levéltári állomány gyarapítása, kezelése és védelme
8	082052	Levéltári szolgáltatás, tudományos, publikációs és információközvetítő tevékenység
9	082061	Múzeumi gyűjteményi tevékenység
10	082062	Múzeumi tudományos feldolgozó és publikációs tevékenység
11	082063	Múzeumi kiállítási tevékenység
12	082064	Múzeumi közművelődési, közönségkapcsolati tevékenység
13	082070	Történelmi hely, építmény, egyéb látványosság működtetése és megóvása
14	083020	Könyvkiadás
15	083030	Egyéb kiadói tevékenység
16	085010	Szabadidős tevékenységekkel, sporttal, kultúrával és vallással kapcsolatos alkalmazott kutatás és fejlesztés
17	094210	Felsőfokú oktatás

4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: országos

4.6. A költségvetési szerv vállalkozási tevékenységének felső határa:

A költségvetési szerv vállalkozási tevékenységének felső határa a módosított kiadási előirányzatok 33%-a.

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje:

A BTK egyszemélyi vezetés alatt áll, tevékenységét a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény alapján vezető állású munkavállalóként a főigazgató irányítja.

A főigazgatót – pályázat útján - az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Titkárságának Irányító Testülete választja meg legfeljebb öt évre, a munkáltatói jogokat az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Titkárságának elnöke gyakorolja.

5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	munkaviszony	a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény

ZÁRADÉK

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 5. § (4) bekezdése alapján a Magyar Államkincstár nevében igazolom, hogy jelen alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövege megfelel az alapító okiratnak a BÖLCSÉS ZETTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT 2020. december 10. napján kelt, 2021. január 01. napjától alkalmazandó 339/2/2020/JIF okiratszámú módosító okirattal végrehajtott módosítása szerinti tartalmának.

Kelt: Budapest, 2020. december 17.